Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία (Υ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Τμήμα Κοινωνιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	431095	**ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ**	ΣΤ’
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία		

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ *σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων*	**ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**
Διαλέξεις - εργασίες	3	6
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).		

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης* *γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων*	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με τη μορφή εργασιών στα Αγγλικά)
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/SOC261/

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- *Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης*
- *Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β*
- *Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων*

Με το πέρας του μαθήματος αναμένεται ότι οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν τις βασικές έννοιες και θεματικές της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας,
- διακρίνουν τις διαφορετικές θεωρητικοποιήσεις των ποικίλων οικονομιών και της μετα-καπιταλιστικής οικονομίας,
- κατανοούν και να αναλύουν την κοινωνική βάση του τρίτου τομέα, του μη κερδοσκοπικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών,
- διακρίνουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των φορέων της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας (συνεταιρισμοί, μη κυβερνητικές και μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, ομάδες αλληλοβοήθειας και άτυπες πρωτοβουλίες πολιτών, αλληλοασφαλιστικά ταμεία) και της σχέσης οικονομίας-κοινωνίας-πολιτικής,
- παρακολουθούν την ακαδημαϊκή συζήτηση αναφορικά με τους μετασχηματισμούς του κοινωνικού κράτους και της συλλογικής δράσης σε συνθήκες παγκοσμιοποίησης και τεχνολογικών αλλαγών.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	*Σχεδιασμός και διαχείριση έργων*
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	*Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα*
Λήψη αποφάσεων	*Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον*
Αυτόνομη εργασία	*Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου*
Ομαδική εργασία	*Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής*
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	*Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης*
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	*……*
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	*Άλλες…*
	…….

Με το πέρας του μαθήματος αναμένεται ότι οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- έχουν κριτική αντίληψη της ιστορικότητας της εποχής και της κοινωνίας,
- κατανοήσουν τις διαφορετικές εκφάνσεις της οικονομίας που κινούνται εκτός του πλαισίου του οικονομισμού,
- αναλύσουν διαφορετικά μοντέλα κοινωνικής οργάνωσης,
- εφαρμόσουν κοινωνιολογικές αναλύσεις στο σύγχρονο πολιτικό και κοινωνικό περιβάλλον,
- ασκούν κριτική και αυτοκριτική,
- παρουσιάσουν δημόσια τα επιχειρήματα τους με δομημένο και συνεκτικό τρόπο.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η διερεύνηση του πεδίου της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ). Το μάθημα αποτελείται από 13 διαλέξεις οι οποίες χωρίζονται σε τρεις θεματικές ενότητες: 1) Κύριες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις, 2) Αξιακό πλαίσιο και οργανωτικές μορφές της ΚΑΛΟ και 3) Μελέτες

περίπτωσης εγχειρημάτων της ΚΑΛΟ. Η πρώτη θεματική ενότητα αναλύει τις κύριες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις που αναπτύσσονται στο πεδίο της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. Αρχικά, η οποία ενότητα εισάγει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές στο αντικείμενο της ΚΑΛΟ, καταδεικνύοντας πως η οικονομία δεν αφορά μόνο την κυρίαρχη νεοφιλελεύθερη αγορά αλλά συνδέεται άμεσα και με τις υπόλοιπες λειτουργίες της κοινωνίας. Στη συνέχεια, αναλύεται η θεωρία της «διπλή κίνησης» του Karl Polanyi σχετικά με τον επεκτατισμό της οικονομίας της αγοράς και τις κοινωνικές αντιστάσεις που αυτός δημιουργεί. Η πρώτη ενότητα κλείνει με το θεωρητικό και μεθοδολογικό πλαίσιο των ποικίλων οικονομιών που εισάγει η Gibson-Graham σχετικά με τις ορατές και αόρατες πλευρές των οικονομικών πρακτικών στην καθημερινή ζωή. Η δεύτερη θεματική ενότητα καταπιάνεται με τις κύριες οργανωτικές και νομικές μορφές της ΚΑΛΟ, αναλύεται η σχέση της με το κράτος και οι προκλήσεις από την εφαρμογή του αξιακού της πλαισίου στην πράξη. Αρχικά, γίνεται προσπάθεια οριοθέτησης του πεδίου συζητώντας συγγενικές έννοιες όπως αυτές του τρίτου τομέα, του εθελοντικού τομέα και του μη κερδοσκοπικού τομέα. Στη συνέχεια, αναλύεται η σχέση της ΚΑΛΟ με την κοινωνική επιχειρηματικότητα, την κοινωνική αξία και το κοινωνικό κεφάλαιο. Η δεύτερη ενότητα κλείνει με την προσοχή να στρέφεται στις οικολογικές αξίες που πρεσβεύει η ΚΑΛΟ και τις οργανωτικές μορφές μέσα από τις οποίες αυτές πραγματώνονται, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους η ΚΑΛΟ μπορεί να αποτελέσει όχημα συμπερίληψης και κοινωνικής ένταξης για περιθωριοποιημένους πληθυσμούς. Τέλος, η τρίτη θεματική ενότητα επικεντρώνεται στην εξέταση συγκεκριμένων περιπτώσεων εγχειρημάτων ΚΑΛΟ από τη Λατινική Αμερική, την Ευρώπη και την Ελλάδα σε θεματικές που αφορούν την εργασία, την τροφή και την στέγαση.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ *Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.*	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ *Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές*	Παρουσιάσεις power point, οργάνωση μικρών ομάδων για συζήτηση συγκεκριμένων θεμάτων και παρουσιάσεις εργασιών, προβολή συναφές υλικού από τον κινηματογράφο, υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ *Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.* *Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.* *Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS*	

Δραστηριότητα	*Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου*
Διαλέξεις	39
Εργασία	39
Αυτοτελής Μελέτη	69
Συμμετοχή σε εξετάσεις	3
Σύνολο Μαθήματος	***150***

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ *Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης* *Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες* *Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*	Η διαδικασία αξιολόγησης γίνεται στην ελληνική γλώσσα με τελική εξέταση στο σύνολο της ύλης και περιλαμβάνει γραπτή εξέταση με ερωτήσεις εκτεταμένης απάντησης. Η απάντηση στα ερωτήματα θεωρείται πλήρης όταν είναι πραγματολογικά ακριβής, ικανοποιητικά αιτιολογημένη και σαφώς διατυπωμένη. Σημαντικό ρόλο για την αξιολόγηση των φοιτητών /τριών παίζει και η ενεργός συμμετοχή στο μάθημα, καθώς και στις παρουσιάσεις εργασιών. Δίνεται η επιλογή συγγραφής προαιρετικών εργασιών σε θέμα σχετικό με την προβληματική του μαθήματος, το οποίο επιλέγουν οι φοιτητές/τριες μετά από συνεννόηση με τον διδάσκοντα. Οι εργασίες συνοδεύονται με παρουσίαση κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Ζαϊμάκης Γ. και Νικολαΐδης, Ε. (2022) (επιμ.) Μελέτες για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία: προσεγγίσεις, προκλήσεις, εφαρμογές. Περιφέρεια Κρήτης. https://sociology.soc.uoc.gr/ekaeke/wp-content/uploads/2022/06/mel_gia-_koin_kai_allil_oik_v2022.pdf
- Καβουλάκος, Κ.-Ι. Γριτζάς, Γ. (2015). Εναλλακτικοί οικονομικοί και πολιτικοί χώροι, Αθήνα: Κάλλιπος
- Κλήμη-Καμινάρη, Ο., και Παπαγεωργίου, Κ., (2010). Κοινωνική Οικονομία: Μια πρώτη προσέγγιση, Αθήνα, Ελληνοεκδοτική
- Μαρκαντωνάτου Μ., Η κοινωνική και πολιτική θεωρία του Καρλ Πολάνυι. Παπαζήσης
- Νικολόπουλος, Τ. Καπογιάννης, Δ. (2013). «Κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία: κοινά χαρακτηριστικά, αρχές και κριτήρια για την εννοιολογική οριοθέτησή της» στο Εισαγωγή στην Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία. Το Μετέωρο βήμα μιας δυνατότητας, Αθήνα: Εκδόσεις των Συναδέλφων
- Παπαγεωργίου, Κ. (2015). Βιώσιμη συνεταιριστική οικονομία. Θεωρία και πρακτική. Αθήνα: Εκδ. Σταμούλης
- Ρουτζέρι, Αντρές. 2014. Οι Ανακτημένες Επιχειρήσεις Της Αργεντινής. Θεσσαλονίκη: Ακυβέρνητες Πολιτείες και Εκδόσεις των Συναδέλφων
- Gibson-Graham, J.K. (1996) The End of Capitalism (As We Knew It): A Feminist Critique of Political Economy. Cambridge, MA: Blackwell, 1996
- Gibson-Graham, J.K. Cameron, J. Healy, S. (2013). Take back the economy: an ethical guide for transforming our communities, Minneapolis: University of Minnesota Press
- Albert, M.(2022). Μια νέα οικονομία για έναν καλύτερο κόσμο, Μοτίβο
- Zibechi, R. (2010). Αυτονομίες Και Χειραφετήσεις. Η Λατινική Αμερική Σε Κίνηση. Αθήνα: Αλάνα

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Επιστήμη και Κοινωνία
- Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών
- Cooperatives and Communities
- Resistance studies